

MAHKEMELERDE HABER TOPLAMA ÖZGÜRLÜĞÜ ADALETİ DENETLEME HAKKI

Av. Hacı Ali ÖZHAN (*)

A- AÇIK YARGILAMA (DURUŞMALARIN AÇIKLIĞI)

Anayasanın 141 inci maddesinde, mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır hükmünün gerekçesinde (DM-1982) aynen; “Duruşmaların açık olması yargılamanın tarafsızlığının etkin bir teminatıdır. Bu açıklık kamuoyunda ve ilgililerin göntüllerinde huzur ve güven yaratır. İnsan tabiatının gereği olarak en çok gözüntün gördüğüne inanır. Bu itibarla duruşmanın açık olması ilgililerin inan beslemesi bakımından gerekli ve hatta zorunludur.” dedikten sonra, duruşmanın kapalı yapılmasının 1961 Anayasasının gerekçesini aynen alarak, “genel ahlak ve kamu güvenliği anlamlarının en dar manalarıyla nazara alınmaları gerektir... bu sebeplerin duruşmanın kapalı yapılması” karar verilirken de, kesin olarak gerekli olması şartına dayanması lazımdır denilmektedir.

CMUK hükümlerine göre Aleniyet ilkesinin niteliği ve kapsamını açıklamak gereklidir.

Açıklık, duruşmaya isteyen herkesin girebilmesi, yapılanları görmesi, konuşulanları işitebilmesidir. Ayrıca isteyenlerin görmesi, duyması kadar gördüklerini, duyduklarını başkalarına yayabilmesini de gerektirir. Buradaki herkes doğaldır ki, duruşmada bulunması zorunlu olanların dışındakileri kapsar. Çünkü zaten duruşmada bulunması gereken sanık, vekili, bilirkişi, şahit, savcı, müdahil bulunmazsa duruşmadan bahsedilmez. Yani herkes üçüncü kişiler yönündendir.

(*) Ankara Barosu Avukatlarından

Duruşma salonuna girişte engel olunmamışsa, hiç kimsenin gelmemesi aleniyete aykırı değildir. Önemli olan salona girişte engel çıkarılmamasıdır. Hatta girişe engel olacağı düşünülerek, duruşma salonunun kapısında açık olması aleniyet ilkesi gereğidir. Ancak gürültü, soğuk v.b. gibi makul nedenlerle kapının kapalı olması aykırılık oluşturmaz.

Burada 2 ve daha çok sayıda dinleyicinin gelmiş olması, yeterli sayıda dinleyicinin bulunması, salonun küçük olması nedeniyle dolması ve içeri girmek isteyenlerin salona sığmaması v.b. gibi durumlar aleniyetin sağlandığını göstermez. İDDİA EDİYORUM Kİ DURUŞMA SALONUNA GİRMEK İSTEYİPTE BİR KİŞİ DAHI GİREMEMİŞSE ALENİYET İLKESİ İHLAL EDİLMİŞTİR. Bu nedenle salonda bir kısım dinleyicinin bulunması değil salona 1 insan dahi girememişse, istediği halde engellenmişse açıklık sağlanmamıştır. İçeride kaç dinleyici olursa olsun aleniyet sağlanmaz.

Duruşma salonu hakimin odası, kalem v.b. değildir. Duruşma salonunun biçimsel koşulları ve mutlaka da dinleyiciler için yer ayrılması zorunludur. Bu yer kuşkusuz belirli miktar olacaktır. Oda davanın özelliğine göre, bölgenin koşullarına göre tesbit edilir. Kamuoyunun yakından takip ettiği bir davayı 10 m2 lik bir salonda duruşmanın yapılması kanımca aleniyet ilkesine aykırıdır. Bu nedenle davanın özelliği büyük salonlarda duruşma yapılmasını gerektiriyorsa bu sağlanmalıdır. (Örneğin Metin Göktepe davası).

Büyük salonlardaki duruşmalarda dinleyicilerin duyabilecekleri, görebilecekleri teknik önlemlerin alınması aleniyet ilkesi gereğidir. Büyük salondaki savcı ve hakimin konuşmalarının dinleyenlerce duyulamıyor olması aleniyet ilkesine aykırıdır.

Duruşma salonunda sorun çıkaran dinleyiciler, küçük çocuklar, pejmurda giyimli serseriler v.b. mahkeme başkanınca CMUK hükümlerine göre dışarı çıkarılırlar. Bu aleniyete aykırı değildir.

Uygulamada rastlanılan, bazı davaları takip etmek için şehir dışından gelen dinleyicilerin şehirlerarası yolda indirilerek şehire

girilmesinin engellenmesi duruşmanın aleniyetine aykırıdır. Yine Askeri Mahkemelerde, duruşma salonunun kışla içinde olması nedeniyle nizamiyeden içeriye değişik nedenlerle duruşmaya gelenlerin alınmamasının aleniyeğe aykırı olduğunu İDDİA EDİYORUM.

Buna benzer bir engel olan, Ankara DGM Başsavcılığının televizyon kameralı basın mensuplarının bina girişinden içeri alınmıyarak duruşma salonu kapısına kadar gelebilmenin engellenmesi aleniyet ilkesine aykırıdır. Çünkü duruşma salonuna girmek isteyen bir kişinin girişine salon dışında engel çıkarılmaktadır. Mahkeme başkanının görev alanına müdahale olduğu gibi, salon kapısının açık kalmasında anlamsız hale gelmiştir.

Salona girişin serbest olması, salon önüne kadar gelebilmenin mümkün olmasını gerektirir. Dışarıdan bir engelle salona yaklaşmak mümkün olmazsa, dinleyici olmak isteyen kişi nasıl girecektir. Mahkeme Başkanı nasıl ki salonun kapısına gelmiş kişinin içeri alınmasını sağlamakla görevli ise, salonun önüne gelmenin engellenmesi hallerinde de görevlidir. Özellikle duruşmada sanık ve killerin bu engeller hatırlatılmasına karşın ve sanık hatırlatmasına karşın MAHKEME BAŞKANLARI SALON DIŞI SORUNLAR BİZİ İLGİLENDİRMEZ denilerek hatalı yorum ve karar vermektedirler. Aleniyet hakkı sanığın ve dinleyicilerin hakkıdır. Mahkemenin bu hakkı sağlamak görevi olup, engelleri kaldırmalıdır. Burada görevsiz yorumu yapılarak soruna sessiz kalınması doğru ve kanuna uygun değildir.

Basın mensupları da herhalde bir kimsedir ve dinleyiciler statüsüne sahiptirler. Ayrıca dinleyicilerin mesleki ayırımı da yoktur.

Salona, sanık tarafından bizzat kamera getirilip görüntü alınmak istenirse bu durumda ne olacaktır. Sanığın yakını fotoğraf makinası ile salona girip görüntü alamayacak mıdır?

Sanık isim belirterek bir basın mensubunun kamerası ile görüntü almasını talep ederse ne olacaktır? Mahkeme Başkanında kamera gelsin derse bu karar nasıl uygulanacaktır?

Başsavcılık uygulaması bu sorulara cevap verebilmelidir.

Gerçekte, duruşma salonunda teknik kayıt edici aletlerin olmaması nedeniyle uzun savunmaları mahkeme başkanı aynen tutanağa geçirememekte, özet yaparak tutanağa yazdırmaktadır. Sanık açısından bir arşiv olması yanında, mahkemeye kayıt edici cihazların çözümü yapılarak savunmanın tam şekli sunulabilmesi faydasıda gözardı edilemeyecek önemdedir.

Ayrıca üzerinde özellikle durulması gerekir bir konuda, Başsavcılık kameraları içeriye, bina girişinden içeri almayabilir mi? Kanımca böyle bir yasağın kanuni dayanağı yoktur. Çünkü en genel anlamda Adliyeler kamu kurumlarıdır, kamu hizmetlerinin yürütüldüğü yerlerdir. Bir vatandaşın girmesinin yasaklanması ve hemde basın mensuplarına yasaklanması düşünülemez. Çünkü basın mensupları kamu hizmetleriyle ilgili kamuoyunu bilgilendirmek görevleridir.

Ancak bir kamu kurumu belirli usul ve şartlarda girişi sınırlandırabilir. Örneğin akredite alma şartına, belirli saat ve günlere özgü içeri girme veya girmeme sınırlandırılması, bir dava veya bazı davalar için yasaklayıcı kural konulması, Adliye içinde belirli yerde bulunma zorunluluğu getirilebilir, sanığın isteğinin olup olmaması v.b. gibi koşullarda sınırlandırılması 'kötüye kullanılmamak, keyfi olmamak' şartıyla aleniyeti ihlal etmeyebilir ve anayasaya uygun olabilir.

Yasaklamanın gerekçesi ne ise ona uygun bir çözümle sınırlandırılması mümkünken, bir hakkın varlığını tümünden ortadan kaldırmak hemde herkes için (bütün tv ve gazeteler için) tümünden yasaklamak doğru kabul edilemeyeceği gibi Anayasada uygun değildir.

Gerçekte bazen özelliklede kamuoyunun yakından ilgilendiği kişi ve kurumların davalarında, basının aşırı ilgisi duruşma salonunda bir huzursuzluk yaratmakta, duruşmanın selametini olumsuz etkilemektedir. Nitekim bu gibi durumlarda da, mahkemeler, duruşma başlamadan öncelikle görüntü aldirmakta ve kameraları dışarı çıkardıktan sonra duruşmaya başlamaktadırlar. Yine mah-

keme pekala huzurun bozulacağı nedenle kameraları salona hiç almayadabilir. Mahkemenin takdiridir ve anayasaya uygundur. Mahkeme başkanının görevi olan bu konuda, binanın girişinden içeri almayarak mahkemenin görev alanına girilmiştir. Başsavcılık koridorlardaki duruşma salonu dışındaki diğer alanlarda görevlidir. Bu hal hiç durumda herkesi kapsar şekilde ve hakkı tümünden kaldırarak uygulanamaz. Başsavcılık burada hatalı yorum yapmıştır. Huzuru bozan, kurallara uymayan kameramanların içeri alınmaması, haklarının sınırlanması normal olup, herkesin hemde gerekçe göstermeden bütün zamanlar için yasaklanması doğru ve makul kabul edilemez.

Basından öğrenildiğine göre İstanbul DGM'de de aynı uygulamanın yapıldığı kanımca aynı hatalı ve anayasaya aykırı uygulama İstanbul içinde geçerlidir. Diğer DGM'ler içinde örnek teşkil edebilecek bu uygulama bir anlamda 'düzenleyici işlem' niteliği kazanmaktadır.

Ankara ve İstanbul DGM Başsavcılıklarının kanuni dayanağı olmayan ve duruşmanın aleniyeti ilkesine aykırı bu yasaklayıcı uygulamalarını yeniden gözden geçirerek kaldırmalarını, hiç olmazsa belirli objektif kriterlerle sınırlanması gereklidir. Millet adına karar veren mahkemelerin, 'asıl' olan milletin adaleti denetleme hakkını ortadan kaldırması düşünülemez. Duruşmanın teknik cihazlarla tesbiti ve millete, yayımlanarak duyurulması 'adaleti denetleme hakkının' özel biçimi olup keyfi engellenmesi düşünülmemelidir.

B- (DURUŞMANIN BASINA AÇIK YAPILMASI ZORUNLULUĞU)

(BASININ HABER TOPLAMA HAKKI-HALKIN HABER ALMA HAKKI)

Anayasanın 26 ıncı maddesinin gerekçesinde aynen: Gerçekten günümüzde ifade özgürlüğü ancak kitle iletişim araçlarıyla kullanılmakta, ancak bu yoldan etkili olabilmektedir. Bu nedenle-

dir ki, serbest kitle haberleşmesinin sağlanması bir anlamda, düşünceyi açıklama özgürlüğünün varlığı için zorunludur... televizyon yayınlarında serbesti sistemi yerine 'izin sistemi' kabul edilebilecektir... haber ve düşünceleri yayma amaçlarının kullanımını düzenleyici hükümler getirilebileceği dolaylı olarak ifade edilmiş, **FAKAT BUNLARIN HİÇBİR ZAMAN DÜŞÜNCEYİ AÇIKLAMA VE YAYMA ÖZGÜRLÜĞÜNÜ ENGELLEYEMEYECEĞİ VURGULANMIŞTIR...** demektedir.

Anayasanın 28 inci maddesinin gerekçesinde de aynen: "Üçüncü fıkra basın özgürlüğü önünde devletin 'olumlu tutumunu' yani bu özgürlüğün gerçekten sağlanmasında devletin yardımcı olmasını, bu amaçla gerekli tedbirlerin alınması ihtiyacını öngörmektedir... Dördüncü fıkrasında, gerçekten basın özgürlüğü düşünceyi yayma özgürlüğünün belli bir kullanım şeklinin ve hatta yaygınlığı nedeniyle, uzantısını teşkil etmektedir... genel esasların ve özellikle bu özgürlüğün sınırlanmasında geçerli özel sebeplerin, basın özgürlüğü konusunda da uygulanması doğaldır... Altıncı fıkrada, olaylar hakkında yayım yasağı konamayacağını koymakta ve bu kurala bir tek istisna vetirmektedir. Bu istisnada yargılama görevinin etkiden uzak tutulması amacına yöneliktir. Gerçekten yayım yasağı basın özgürlüğünü tıpkı sansür gibi ağır şekilde tehdit eden bir önleyici tedbirdir. Bu nedenle uygulama alanının gayet dar tutulması, dar biçimde sınırlanması gerekir. Kabul edilen istisnanın meşruluğu üzerinde şüpheye yer yoktur..." demektedir.

Temel haklardan sayılan Basın özgürlüğünü de kapsayan Anayasanın temel hakların genel hükümlerle ilgili genel gerekçesinde de: "Temel hak ve özgürlüklerden herkesin yararlanabilmesi, yani bunların herkes tarafından kullanılabilir hale gelebilmesi için devletin 'müdahale etmez' tutumunun yetersizliği nedeniyle, hak ve özgürlüklerin devlet tarafından desteklenmesi yani devletin hak ve özgürlüklerin gerçekleşmesine yardımcı olması gereğide benimsenmiştir. Hak ve özgürlüklerin topluma mal edilmesi (sosyalleştirilmesi) şeklinde ifade edilen bu husus..." demektedir.

Temel haklar 'bir lütuf değil, devredilemez, vazgeçilemez bir haktır. (madde 12 gerekçesi). Temel hakların genel ve özel sınırlanması mümkün olduğunu ancak bunun mutlaka 'kanunla' yapılacağını Anayasanın 13 üne maddesi ve gerekçesi açıkça belirtmektedir. Temel hakkı kötüye kullananlar için hakkın kaybı sözkonusu olabileceği gibi bununda ancak mahkeme kararı ile verileceği Any.14 üncü madde ve gerekçesinde belirtilmiştir. Yine temel hakkın kullanımının durdurulmasının da ancak savaş, seferberlik, sıkıyönetim, olağanüstü halde uygulanabilecektir. (m. 15)

Yine Anayasanın 29/3 üncü maddesinde, aynen” ... kanun haber düşünce ve kanaatlerin serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırıcı siyasal, ekonomik, mali, teknik şartlar koyamaz.” demekte, 31/2 fıkrasında da, aynen “Kanun... halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşmasını engelleyici kayıtlar koyamaz.” demektedir.

Yukarıdaki anayasa hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere; Basın özgürlüğü, halkın haber alma hakkı, kamuoyunun bilgilendirilmesi gibi temel haklar ancak Anayasanın 12-15 madde hükümlerine uygun olarak sınırlanabilir. Bu sınırlama keyfi olamayacağı, kötüye kullanılmayacağı gibi ANCAK KANUNLA yapılabilir. Bu hakların sınırlanması yönetmelikle, genelge ile talimatlarla YAPILAMAZ. Bizzat TBMM'de ve Kanunla yapılabilir.

Basın özgürlüğü, haber toplama işlemlerinden başlayarak, yayımlanma işlemine kadar olan her aşamayı kapsar. Dolayısı ile Adliyede duruşma salonlarındaki haber alma, toplama hakkı basın özgürlüğünün bir gereğidir. Yalnızca televizyon yayım aletlerine müdahale edilmemesi kadar olduğu düşünülemez. Orası son işlemdir. Müdahale ilk işlemde son işleme kadar yapılmışsa bu anayasa aykırıdır.

Ayrıca Anayasada belirtilmiş bir yasaklama yoksa o hakkın serbest olduğu genel kuralıda gözardı edilemeyecek önem taşımaktadır.

Adliye duruşma salonlarındaki haber toplama faaliyeti AİMS'sindeki 10. İMEB'nin 19 uncu maddesindeki 'haber almak, vermek' hakkı kapsamına girer. Doğaldır ki kamu hizmeti görülen bir kamu kurumunda yapılan işlemin kamuoyuna duyurulması haber sayılmalıdır. Hatta yargı haberleri aleniyetinde bir gereğidir. Şöyle ki; Aleniyet halkın mahkemeleri denetleme hakkının sağlanmasıdır. Günümüzdeki teknik cihaz ve yayımlar bu hakkın kullanımını çok genişletmiş ve süratlendirmiştir. Aleniyetin amacı olan halkın adaleti denetleme hakkının gelişmiş teknoloji kullanılarak yapılması yadırganamaz, engellenemez. Ancak kanunla ve Anayasaya uygun şekilde sınırlanabilir. TÜMDEN HİÇ KALDIRILAMAZ.

Unesco Bildirgesinde, adliye haberleride dahil her türlü haberlerin kamuya iletilmesi güvence altına alınmalı olduğu belirtilmiş, bu amaçla gazetecilere (fotograf makinası ve kameralarla) bilgi toplayabilmek için en geniş olanaklara sahip olması gerektiği açıklanmıştır. Gazetecilerin mesleklerini en iyi koşullarda yapması için mümkün olan her türlü kolaylığın sağlanması zorunluluğu belirtilmiş ve anayasal ve kanun hükümleriyle düzenlenmesi gerektiği açıklanmıştır. Buna karşılık bu konuda anayasa ve kanunlarda açık düzenlemeler olmadığı gibi konuyu doğrudan düzenleyen hükümlerde yoktur. Dolaylı hükümlerden çıkarılan sonuç ve yorumlar Adliye içine girilmesine duruşma salonlarına girilmesine engel olunmamasını gerektirmektedir. Yine konuyu doğrudan düzenleyen hüküm olmamakla beraber herhangi bir yasaklayıcı hükümde yoktur. Yasaklamaya dayanak olabilecek bir anayasa ve kanun maddesi mevzuatımızda bulunmamaktadır. Genel hukuk kurallarına göre bir halkın yasaklanmaması onun serbest olduğunu gösterir. Dolayısıyla Adliye bina içine girilemeyeceğine, duruşma salonlarında görüntü alınamayacağına ilişkin yasak yoksa, bu hak SERBESTTİR. Kaldığı dolaylı olarak anayasa hükümleri serbestliği düzenlemektedir.

CMUK hükümlerinde Adliye binasına giriş koşulları, duruşma salonlarındaki televizyon kamera ve fotoğraf makinalarının bulunma usullerine ilişkin hükümler yoktur. Dolaylı olarak düzenlenen hükümlerle yorum yapmak mümkündür.

373 üncü maddedeki, duruşmanın herkese açık olması hali herhalde gazetecilere, kameralı basın mensuplarına veya elinde şunlar olanlara v.b. şeklinde anlaşılabilir. Basın mensupları da en azından herkes'tirler. Kaldığı herkes gibi dinleyici oldukları gibi görevleri gereği yargı haberlerini toplamaktadırlar. Bu durum bırakınız engellenmeyi, aksine aleniyetin gereği olan halkın haber alma, adaleti denetleme hakkının sağlanmasındaki işlevleri gereği teşvik edilmelidir.

Gizli duruşmalarda dahi mahkeme başkanının izni ile hazır bulunması mümkündür. Gizli duruşmalarla, açık duruşmalardaki işlem ve eylemlerin yayınlanmasına yasak getirebilir. Mahkemenin bu yayım yasağına karşı yayın yaparak duruşmayı kamuoyuna iletenlere karşı m. 377/4 fıkraya göre (3206 sk. 1985 yılı) cezai hüküm düzenlenmiştir. Ancak mahkeme kararı ile duruşmadaki görüntülerin yayımlanmasına karar verilebilirken (çekim yapılmasına değil) bina girişinden hiçbir kamera alınmayarak mahkeme görevi alanına girildiği gibi mahkemenin görev yetkiside dahil 'birhak' tümünden kaldırılmaktadır. Başsavcılığın bina girişindeki 'girilmez' yasağına karşı, duruşmadaki çekim yapabilme hakkının, gerekirse mahkemece çekimlerin yayınlanmaması kanun hükmünün ne anlamı olacaktır?

378, 379, 380 inci madde hükümlerine itiraz olunamaz. Bu maddede hükümleri herkes için geçerli olduğu gibi doğaldır ki gazeteciler içinde geçerlidir. Duruşmanın huzurunu bozan gazeteci dışarı çıkarılabileceği gibi gerekirse cezalandırılmasında mümkündür. Başsavcının adliyenin güvenliğinden, yargılama faaliyeti sırasındaki olumsuz etkiden, suç işleme ortamı yarattığı v.b. yorumları karşısında mahkemenin kanuni hak ve yetkisi olan "duruşmanın huzuru"nun sağlanmasına ilişkin hükümler ne anlam taşıyacaktır.

Mahkemenin görev alanına açıktan müdahale değildir? Bu yetki mahkeme tarafından Saycılığa bildirilerek kameraların içeri alınmaması istenirse belki kanuna uyduğu düşünülebilir. Bütün zamanlar için ve herkes (bütün tev'ler) için mahkemede böyle bir yasaklama getiremez. Başsavcılık uygulamasının mahkemeden dayanağı yoktur. Mahkemenin görev alanına müdahale vardır. Mahkeme istese dahi kameraları içeri alamayacak hale düşürülmüştür.

Yine 3984 sayılı kanun ve yönetmeliği yayınların önceden denetlenemeyeceğini, durdurulmasında ancak yargı kararı ile olacağını açıkça belirtmiştir. Bir yayının durdurulması, denetlenmesi yalnızca yayın odasına müdahale olarak görülemez. Herhangi bir haberin toplanmasında çıkarılan en küçük bir engel dahi bu 'yayının denetlendiği veya durdurulduğu' kapsamındadır. Bunun aksi düşünüldüğünde basın özgür demenin bir anlamı kalmayacaktır. Ancak haberde bir çarpıtma, hakaret, gerçek dışılık v.b. gibi basın ilkelerine aykırılık halindedeyayınıcının sorumluluğu ve cezalandırılacağı hükümleri vardır. Önceden haber yapılma aşamalarındaki bir engel, suç işlenecekti veya adliyenin saygınlığı, kişisel hakların ihlali, abartılı yayın yapma, yasadışı örgüt propagandası yapılacağı v.b. nedenleriyle düşünülemez. Ancak yayından sonra suç varsa haklarında şikayet ve dava açılması mümkündür.

Bu hak öylesine sıkı düzenlenmiştirki, bir yayının durdurulması ancak milli güvenliğin açıkça gerekli kılması, kamu düzeninin açıkça bozulmasının kuveetle muhtemel olması halinde Başbakan veya Bakanca kullanılabilir. Aynı hüküm yönetmelikte de tekraren belirtilmiştir.

Basın kanununun 30 uncu maddesi konuyu düzenleyen doğrudan hüküm sayılabilir. İddianamenin duruşmada okunmasından önceki yayımlanması, bir mahkeme kararı kesinleşinceye kadar dava hakkındaki yorumlar yapılmasının yasaklanması ve cezalandırılması özel hükümdür. Bunun dışındaki herşey serbesttir. Kanun doğaldır ki yasakları sayar, bunun dışındaki her şeyde doğal-

dır ki serbesttir. Dolayısıyla duruşmada olanların, konuşmaların, yazılı metinlerin 'gerçeklerinin' yorumsuz yayınlanması yasak değildir. Burdan hareketle fotoğraf makinesiyle duruşma salonunun görüntüsünün alınması ve yayınlanmasında yasak olduğu düşünülemez. Keza bir tv kamerasının veya sanığa ait bir kameranın görüntü alması da yasaklanamaz. Yasak olduğu düşünülemez. Kanuna ve Anayasaya aykırı olduğu gibi mantıklı bir nedeni de olamaz. Bir kamu görevlisinin böyle bir yasak koyması gerçekte 'yok hükmünde'dir. Tabiki duruşmanın huzuru bozuluyorsa veya sanık özel olarak talepte bulunuyorsa basın mensupları dışarı çıkarılabilir, ancak mahkeme kararıyla.

Kanunların yapıldığı 1926 yıllarındaki teknolojinin düzeyi ile günümüzdeki fark, 1926 yılındaki kanun koyucu tarafından görülüp tahmin edilememesi gayet normaldir. Kaldı ki BK m. 30 hükmü gayet açık olarak yaşağı düzenlemiştir. Kayıt edici ve görüntü alıcı cihazlardaki teknik gelişmelerden faydalanmak doğaldır ki gereklidir. Duruşmada okunan bir belgenin, duruşmada olanların yazılmasının yasak olmamasının, fotoğraf makinesiyle çekilmiş bir görüntünün veya kameralı görüntünün alınması ve yayınlanmasının yasaklanması mantiken açıklanamaz. Bir yazının yayınlanmasının serbest, görüntüsünün yayınlanmasının yasaklanması izahtan yoksun bir çelişkidir.

Buradaki izahlar özellikle, Başsavcılığın televizyon kamerası ve fotoğraf makinalarının içeriye alınacağı, duruşmalarda çekim yapılacağı ve hertürlü olanağın sağlanacağına dair Anayasa, kanun, CMUK, sözleşme ve diğer mevzuatımızda yeri yoktur, denilmesine karşılık yapılmıştır. Kanımca konu hakkında Anayasada konuyu düzenleyen genel soyut, dolaylı hükümler vardır ve gayette açıktır. CMUK hükümleri, 3984 sayılı kanun ve Basın kanununun 30 uncu maddesi ile yukarıda belirtilen sözleşme hükümleri konuyu doğrudan/dolaylı olarak düzenlemektedir.

Başsavcılığın görüşüne göre en azından yasaklayıcı hükümde yoktur. O halde yasaklamanın dayanağını nasıl gösterecektir? Kal-

diki bir anayasal temel hak, evrensel hak ancak kanunla hemde anayasaya uygun olarak sınırlanabilir. Bu halde dahi tünden kaldırılamaz.

'AİMS'si, İNEB'sindeki 'haber almak, toplamak' başka nasıl yorumlanabilir. Adliye içi, duruşma haberleri bu hakkın kapsamı içinde nasıl görülemez. Anayasa hükümleri ve gerekçeleri birlikte ele alındığında Adliye içine girilebilmesi, görüntü alınabilmesi, duruşmada görüntü alınması hakkının yokluğu nasıl kabul edilebilir? Kamu hizmeti görülen bir alanda, kamu hizmeti anında hemde ALENİYETE rağmen ve kamu hizmeti yapan basın mensubuna kapalı olunması nasıl izah edilebilir.